Kompendij
projekta Interreg Alpine Space SmartVillages (Pametne vasi)

Kazalo

Projekt SmartVillages (Pametne vasi) 4

DEP – orodje za lažjo pametno preobrazbo 7

Pametne vasi v izvajanju 9

Priporočila politik 28

Projekt SmartVillages

Alpske gorske in podeželske skupnosti so pogosto prikrajšane za delovna mesta, kakovostne storitve ter ugodno klimo za podjetništvo in socialne inovacije. To je eden izmed najpomembnejših razlogov za odseljevanje in beg možganov, pojav, ki ponovno potrjuje slabšanje položaja teh območij. Digitalizacija je obetaven pristop za spoprijemanje s tem pojavom. Vendar se je digitalna ločnica med podeželskimi in mestnimi območji v zadnjih letih celo povečala. Cilj pristopa pametnih vasi (smart villages; SV) v gorskih in podeželskih območjih je izkoristiti potencial lokalnih akterjev, da bi njihova regija postala privlačnejša za življenje in delo.

Namen **projekta Interreg SmartVillages** je bil uporabiti pristop SV in združiti - v tako imenovanih regionalnih skupinah deležnikov (RSG) - oblikovalce politik, podjetja, akademsko javnost in civilno družbo - v pristopu štirih vijačnic (4H) za izboljšanje okvira za inovacije s pomočjo nove oblike vključevanja deležnikov, ki jih omogočajo informacijske in komunikacijske tehnologije (IKT). Po treh letih izvedbe vam predstavljamo ključne rezultate projekta SmartVillages. Kriza, ki jo je prinesel COVID-19, je predstavljala hkrati tveganje in priložnost. Kljub krizi so bili vsi zastavljeni cilji doseženi. Učinkovita komunikacija, hitra odzivnost, uporaba digitalnih tehnologij, participativnih metod in novih organizacijskih pristopov so prispevale, da so se pametne vasi odzvale zelo dobro na nastale razmere .

Pristop SmartVillages

Gradi na obstoječih lokalnih močeh in priložnostih za vključitev v proces trajnostnega razvoja njihovih območij.

Se zanaša na participativni pristop pri razvoju in izvajanju strategij za izboljšanje gospodarskih, socialnih in okoljskih razmer, zlasti s spodbujanjem inovacij in mobilizacijo rešitev, ki jih ponujajo digitalne tehnologije.

Pridobiva koristi s sodelovanjem in zavezništvom z drugimi skupnostmi in akterji na podeželju in v mestih.

Idealno vključuje vse vidike pametnosti, natančneje pametna mobilnost, pametno upravljanje, pametno gospodarstvo, pametno okolje, pametno življenje in pametni ljudje.

Ti štirje stebri so oblikovali strukturo, v skladu s katero so partnerji organizirali vse dejavnosti.

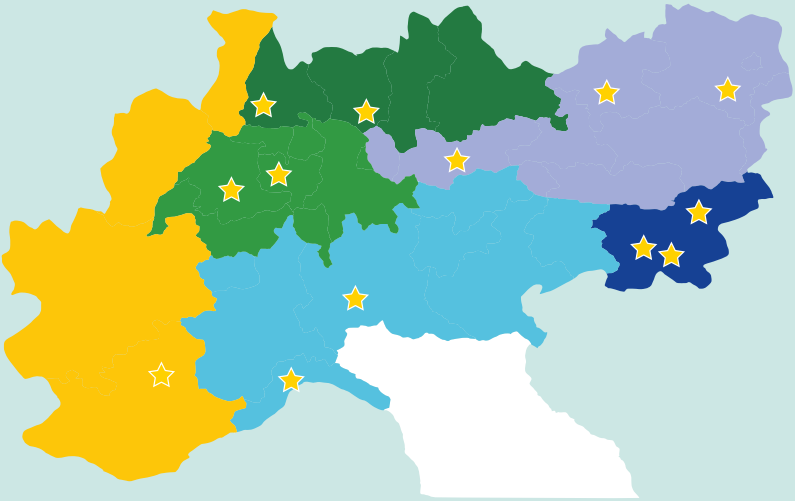

Slika 1 Partnerji SmartVillages

13 Partnerjev
iz 6 držav

9 Regionalnih skupin deležnikov
ki so oblikovane za podporo pilotnim dejavnostim

21 Pilotnih dejavnosti
v 11 testnih območjih

1 Platforma za Digitalno Izmenjavo
ki vključuje oceno pametnosti, nabor najboljših praks, zbirko orodij in različnih možnosti interakcij in izmenjave med zainteresiranimi deležniki

Izvedba projekta: April 2018 - Oktober 2021

Skupni proračun: 2.685.381 EUR

Prispevek ESRR: 2.061.999 EUR

DEP orodje za lažjo pametno preobrazbo

Slika 2 - Platforma za digitalno izmenjavo

Platforma za digitalno izmenjavo (DEP) v okviru projekta SmartVillages vsebuje orodje za oceno pametnosti, ki uporabniku omogoča oceno prednosti in slabosti določene občine/regije v vseh dimenzijah pametnosti, kot so pametna mobilnost, pametno upravljanje, pametno gospodarstvo, pametno okolje, pametno življenje in pametni ljudje. V drugem koraku orodje vodi uporabnika skozi postopek izvajanja projekta, kjer so predlagane najboljše prilagojene prakse in metodologije za uspešen razvoj projekta.

Različni sestavni deli ocene pametnosti in orodja so med seboj povezani s postopkom povezovanja (ang. matchmaking). DEP ter vgrajene najboljše prakse in metodologije se s časom razvijajo in zbirajo povratne informacije uporabnikov.

Platforma za digitalno izmenjavo je dostopna na:
https://smart-villages.eu/

Video navodila za platformo za digitalno izmenjavo so na voljo tukaj:
https://www.youtube.com/watch?v=Us-xVtEKIGY

Pametne vasi v izvajanju

Naslednji razdelek ponuja izbor projektnih dejavnosti, ki so bile razvite v okviru projektnega partnerstva in izvedene v različnih pametnih vaseh v alpskem prostoru. Primeri so predstavljeni v različnih kategorijah, vendar so med seboj povezani z drugimi dejavnostmi v isti pametni vasi/regiji.

Prostori za sodelo/ srečanja

"La Place des Possibles" (Testno območje Royans-Vercors Francija, PP Adrets)

KAI JE TO?

La Place des Possibles je preoblikovanje nekdanje tekstilne tovarne v "tretje mesto" pod skupnim upravljanjem. Še vedno je v eksperimentalni fazi, vendar že gosti glasbene in obrtniške delavnice, ponuja nadaljnja izobraževanja in je odlično zbirališče za pobude pametnih vasi!

KATERI SO DEJAVNIKI USPEHA?

Dejavniki uspeha so vključevanje državljanov in lokalnih organizacij ter močna podpora lokalnih oblasti.

KAKO TO IZVESTI?

Prvi koraki, delno financirani iz subvencij Leader, so bili namenjeni študijam in ugotovitvam tako potreb območja, kot tudi arhitekturnih sanacij. Od samega začetka je sodelovalo 5 organizacij, druge nevladne organizacije pa so se projektu pridružile pozneje, večinoma kot uporabniki prostora, a so bile vključene tudi v procese upravljanja. Eksperimentalna faza je vključevala dejavnosti, ki so omogočale preizkušanje idej z nizkimi stroški.

Slika 3 Obiskovalci v nekdanji tekstilni tovarni (SAB)

KONTAKT IN DRUGE INFORMACIJE

https://smart-villages.eu/language/en/good_practice/third-place-la-place-des-possibles/

DRUGE MEDSEBOJNO POVEZANE DEJAVNOSTI V PAMETNI VASI/REGIJI ROYANS-VERCORS:

So-uporaba avtomobila/prevoza v sklopu operacije zoé Royans-Vercors na sodelovalni platformi L'echo des falaises (dostopna pod dobrimi praksami https://smart-villages.eu)

DRUGI PRIMERI SMARTVILLAGES V KATEGORIJI:

Prostori za sodelo Ernen und Saas Fee (PP SAB, Švica) (dostopen pod dobrimi praksami https://smart-villages.eu)

Digitalni vaški trgi/ Sodelovalne platforme

Sodelovalna platforma Crossiety v Saas Feeju (Zgornji Valais, Švica, PP SAB)

KAI JE TO?

Občina Saas Fee je predstavila sodelovalno platformo “crossiety“. Ta ponuja komunikacijski kanal med lokalnimi oblastmi in državljani, pa tudi med samimi državljani. Kljub temu pa presega funkcionalnosti običajnih občinskih aplikacij. Gre za nekakšen vaški družabni medij, ki uporabnikom omogoča združevanje v množico specifičnih tem, ki jih zanimajo. Tako je bila ustanovljena skupina za prostor za sodelo Saas Fee, ki nenehno aktivira nadaljnje »pomočnike« in uporabnike, kot na primer množično financiranje sanacije zgodovinskega namakalnega sistema in upravljanje prostora za sodelo.

KATERI SO DEJAVNIKI USPEHA?

Običajno je uprava občine tista, ki uvede platformo in naloži prvo vsebino v sistem. Pomembno je, da občina posledično tudi uporablja ta novi informacijski kanal. Grajenje skupnosti zagotovi podjetje platforme, ki v občini izvaja delavnice o možnostih in uporabi platforme.

Slika 4 člani osrednje skupine »prostor za sodelo Saas Fee« organizirajo delo pri grajenju skupnosti s sodelovalno platformo »crossiety« (SAB)

KAKO TO IZVESTI?

Prvi korak je ocena potreb, ki vključuje oblasti, javno upravo in zainteresirane državljane. Nato se sistem uvede z različnimi delavnicami za grajenje skupnosti skupaj z vaškimi združenji, da se doseže kritična masa. Aplikacijo nato množično promovira občina.

KONTAKT IN DRUGE INFORMACIJE

https://smart-villages.eu/language/en/good_practice/municipality-apps-in-canton-wallis/

DRUGE MEDSEBOJNO POVEZANE DEJAVNOSTI V PAMETNI VASI/REGIJI ZGORNJI VALAIS:

Prostor za sodelo Saas Fee, občinska aplikacija Upper Wallis, pametno merjenje Fieschertal (dostopno pod dobrimi praksami https://smart-villages.eu).

DRUGI PRIMERI SMARTVILLAGES V KATEGORIJI:

Digitalna platforma Löffingen (PP RVSO, Nemčija), sodelovalna platforma L'echo des falaises (PP ADRETS, Francija) (dostopno pod dobrimi praksami https://smart-villages.eu).

Promocija lokalnih izdelkov

Digitalna preobrazba strnjenih vasi - Šmarje/Padna (PP Univerza v Ljubljani, Slovenija)

KAI JE TO?

Sprva je občina Šmarje izkazovala interes za internetno pokritost vasi. Wi-Fi dostopne točke so bile nameščene na vaškem trgu, Domu krajanov, cerkvi in na bencinski črpalki na glavni cesti do obale, kjer se običajno veliko turistov ustavi za kratek postanek. Po namestitvi Wi-Fi dostopnih točk je več turističnih kmetij, ki predhodno zaradi geografskih omejitev (nahajajo se v dolini) niso imele dostopa do interneta, lahko uporabljalo e-pošto, svoje storitve pa redno promoviralo preko svojih spletnih strani in ja družbenih omreži. Poleg tega je postala možna uporaba terminalov POS za negotovinska plačila, kar prej ni bilo mogoče. Razvita je bila tudi mobilna aplikacija za promocijo lokalnih izdelkov in storitev.

Ko uporabnik od lokalnega omrežja zahteva brezplačen dostop do Wi-Fi interneta, se strinja, da bo prejemal targetirane promocije za lokalne izdelke in storitve, kot so oljčno olje, vino ali nastanitev pri lokalnih ponudnikih.

Slika 5 Trg občine Šmarje - Predstavitev Wi-Fi dostopnih točk za promocijo lokalnih izdelkov (SAB).

KATERI SO DEJAVNIKI USPEHA?

Motivirani domačini (lokalni junaki), ki delujejo kot koordinatorji na lokalni ravni in so most med skupnostjo in drugimi deležniki. Sodelovanje s ponudnikom telekomunikacij je zelo koristno za tehnično in finančno podporo.

KAKO TO IZVESTI?

Z identifikacijo/aktivacijo lokalnih koordinatorjev - lokalnih junakov. S prepoznavanjem in dajanjem prioritete Wi-Fi točk v vasi, kjer potrebujejo dostop do interneta. Z namestitvijo Wi-FI dostopnih točk; s prepoznavanjem digitalnih storitev, ki bodo imele velik družbeni, gospodarski in okoljski vpliv na prebivalce; z iskanjem sredstev; z oblikovanjem in razvojem digitalnih izdelkov in storitev; z merjenjem vplivov.

KONTAKT IN DRUGE INFORMACIJE

https://smart-villages.eu/language/en/good-practices-categories/

DRUGE MEDSEBOJNO POVEZANE DEJAVNOSTI V PAMETNI VASI ŠMARJE:

Internet stvari (IoT) v vinogradih, vinsko središče Divina Šmarje.

DRUGI PRIMERI SMARTVILLAGES V KATEGORIJI:

Digitalna preobrazba kratke verige preskrbe s hrano z veriženjem podatkov (PP Univerza v Mariboru, Slovenija), aplikacija Jemlokalno za trženje regionalnih živilskih izdelkov (PP Smartis, Slovenija) (dostopno pod dobrimi praksami https://smart-villages.eu).

Souporaba avtomobila/ prevoza

Souporaba prevoza »Ummadum« (PP Regionsentwicklung/Standortagentur Tirol, Avstrija)

KAI JE TO?

Souporaba prevoza Ummadum podpira občine v dolini Pitztal pri zmanjševanju individualnega motoriziranega prometa in spodbujanju lokalnega gospodarstva. Ljudje, ki si delijo prevoz, dobijo od potnikov "točke". Te točke lahko uporabijo za nakup izdelkov v lokalnih trgovinah. Potniki lahko točke kupijo na platformi Ummadum ali pa jih dobijo preko sponzorja (npr. delodajalci, občine, trgovine).

KATERI SO DEJAVNIKI USPEHA?

Sistem potrebuje odprte ljudi in podjetja, zato je namen predhodne analize preveriti pripravljenost ljudi, da souporabljajo prevoze, in pripravljenost podjetij, da spodbujajo souporabo avtomobila/prevoza.

KAKO TO IZVESTI?

Najprej je podjetje Ummadum izvedlo predhodno analizo potencialnih uporabnikov, podjetij in trgovin na drobno. Sistem Ummadum je odvisen tudi od komunikacijske/ozaveščevalne kampanje vključenih občin. Pomembno je redno spremljanje aktivnosti. Sistem je še posebej zanimiv za občine z več kot 10-odstotnim deležem ljudi, ki se vozijo na delo.

Slika 6 Souporaba prevoza »Ummadum« (Ummadum)

KONTAKT IN DRUGE INFORMACIJE

https://smart-villages.eu/language/en/good-practices-categories/

DRUGE MEDSEBOJNO POVEZANE DEJAVNOSTI V PAMETNI VASI/REGIJI PITZTAL:

Občinska aplikacija Gem2go, pametna turistična strategija in pametna vladna strategija (dostopno pod dobrimi praksami https://smart-villages.eu).

DRUGI PRIMERI V KATEGORIJI:

Opération ZOE: lokalni sistem za souporabo e-avtomobila (PP ADRETS, Francija), Citizen Taxi v občini Löffingen (PP RVSO, Nemčija), Parkbus (GAL Appennino Genovese, Italija) (dostopno pod dobrimi praksami https://smart-villages.eu).

Dobro Upravljanje

Eupravljanje v Tengenu (PP Bodensee Standort Marketing, Nemčija)

KAI JE TO?

Občina Tengen je digitalizirala postopek ravnanja z odpadki, ki je vključeval naročanje, zamenjavo, zbiranje, dostavo smetnjakov itd., v participativni akciji, ki je integrirala potrebe delovne skupine, sestavljene iz občanov.

KATERI SO DEJAVNIKI USPEHA?

Zahvaljujoč participativnemu pristopu je zagotovljena pripravljenost za uporabo digitalne storitve Tengen, saj so državljani lastniki različnih korakov.

KAKO TO IZVESTI?

V prvem koraku so bili raziskani obstoječi analogni procesi in potencial optimizacije z administrativnega vidika. Med delavnico so državljani na podlagi različnih primerov razvili idealen proces za digitalno upravljanje s smetnjaki (npr. treba je zamenjati ali naročiti nov smetnjak). Poleg tega so bili prejšnji modeli smetnjakov preverjeni z tako jezikovnega kot vizualnega vidika. Na koncu so primerjali idealen proces z vidika občana in z administrativnega vidika. Nato je bila izpeljana praktična tehnična izvedba postopka v okviru projekta SmartVillages v sodelovanju z Bodensee Standort Marketing GmbH. Na koncu so bili udeleženci delavnice povabljeni, da orodje preizkusijo kot testni uporabniki in podajo ustrezne povratne informacije, s katerimi je bil postopek ponovno prilagojen.

Tako so primerjali idealen procesni tok tako z vidika državljana kot z administrativnega vidika.

Slika 7 Župan Tengena - g. Marian Schreier - je v Tengnu (Elmar Veeser) sprožil participativni postopek ravnanja z odpadki.

KONTAKT IN DRUGE INFORMACIJE

https://smart-villages.eu/language/en/good_practice/citizens-workshop-tengen-digital-process/

DRUGE MEDSEBOJNO POVEZANE DEJAVNOSTI V PAMETNI VASI/REGIJI BODENSKEGA JEZERA:

Sodelovalna platforma v gospodarstvu regije štirih držav Bodenskega jezera (dostopno pod dobrimi praksami https://smart-villages.eu).

DRUGI PRIMERI V KATEGORIJI:

Strategija pametnega upravljanja Pitztal (PP Regionsentwicklung/Standortagentur Tirol, Avstrija) (dostopno pod dobrimi praksami https://smart-villages.eu).

Infrastruktura in pametna integracija infrastrukture

Širokopasovno omrežje Luthern (PP Regija Luzern West, Švica)

KAI JE TO?

Glavne švicarske telekomunikacijske družbe omejujejo širjenje optičnega omrežja na gosto poseljena območja. Zato je lokalni svet občine Luthern (1369 prebivalcev), po zgledu francoskega projekta (La Fiber pour tous), prebivalstvu predlagal samostojno gradnjo omrežja optičnih vlaken za območje Luthertala. Projekt z izrednim posojilom v višini 3,6 milijona švicarskih frankov in s predpisi »Optična vlakna za vse«, so občani Lutherna 17. maja 2020 z veliko večino potrdili projekt. Projekt predvideva, da bodo vse stavbe v Luthernu (1369 prebivalcev) do konca leta 2022 priključene na omrežje iz steklenih vlaken (s hitrostjo prenosa vsaj 500 Mbit/s), vendar prostovoljno. Prebivalci in podjetja bodo morali k začetnim stroškom prispevati z enkratno pristojbino za priključitev. Pozneje bo potrebno plačati mesečno priključnino, kot danes to delajo pri večini kabelskih povezav (TV, telefon itd.).

KATERI SO DEJAVNIKI USPEHA?

Trajnosten in pravičen sistem financiranja, ki vsebuje javni denar in zasebne prispevke. Lokalni/regionalni strateški partnerji v sektorju telekomunikacij in oskrbe z energijo.

Slika 8 Nameščanje lokalnega optičnega omrežja v Luthernu (RLW)

KAKO TO IZVESTI?

Izvedena je bila študija izvedljivosti, ki je ovrednotila potencialne uporabnike, rešitve in stroške. Pred in sočasno z glasovanjem je bila izvedena informativna kampanja občine, ki je pojasnjevala zakaj je izgradnja optičnega omrežja potrebna. Izveden je bil manjši pilotni projekt z natančno definiranim poslovnim načrtom, pravilo in partnerji. Nato se je začelo izvajanje projekta.

KONTAKT IN DRUGE INFORMACIJE

https://natuerlich-luthertal.ch/aktuelles/glasfasernetz/

https://smart-villages.eu/language/en/good-practices-categories/

DRUGE MEDSEBOJNO POVEZANE DEJAVNOSTI V PAMETNI VASI/REGIJI LUZERN WEST:

Prostori za sodelo v regiji Luzern West; Digitalne strategije v kantonu Luzern (dostopno pod dobrimi https://smart-villages.eu).

DRUGI PRIMERI V KATEGORIJI:

Predstavitev pametnega merjenja v Fieschertalu (PP SAB, Švica)(dostopno pod dobrimi praksami https://smart-villages.eu).

Digitalna ureditev

Digitalni pilot za občinsko upravo (PP Regionalverband Südlicher Oberrhein, Nemčija)

KAI JE TO?

Da bi lahko podpiral digitalizacijo upravnih storitev v Löffingenu, se je uslužbenec lokalne uprave udeležil tridnevnega usposabljanja za digitalnega pilota („Digitallotse“). V tem procesu lahko posamezniki pridobijo posebne digitalne spretnosti in tako podprejo pametno digitalno preobrazbo v svojih skupnostih. Digitalni piloti naj bi spodbujali sprožitev potrebnih ukrepov in procesov preoblikovanja ter spreminjanja in naj bi delovali kot vzpodbujevalci za projekte digitalizacije.

KATERI SO DEJAVNIKI USPEHA?

Občine morajo biti odprte za preučevanje predlogov digitalnih pilotov in jih dolgoročno promovirati v procesu izvajanja. Projekti digitalnega pilota morajo biti prilagojeni potrebam in okoliščinam skupnosti.

KAKO TO IZVESTI?

1) Poiščite primerno osebo v upravi, ki se želi usposobiti za digitalnega pilota. 2) Izberite primeren program usposabljanja in kraj. 3) Naučeno je potrebno prilagoditi razmeram in potrebam skupnosti. 4) Izvajati je potrebno redno ocenjevanje prejšnjih ukrepov, ki jih je sprožil digitalni pilot.

Slika 9 Tako imenovani »digitalni piloti« se usposabljajo za podporo upravnim storitvam na področju digitalizacije (RVSO)

KONTAKT IN DRUGE INFORMACIJE

https://smart-villages.eu/language/en/good_practice/training-of-a-digital-pilot-for-the-municipality-administration-digitallotsen/

OTHER INTERCONNECTED ACTIVITIES IN THE SMART VILLAGE OF LÖFFINGEN:

Inovacijski laboratorij, Citizen Taxi, Digitalna mestna hiša in celovit strateški postopek v občini Löffingen (vključno s končnim poročilom in akcijskim načrtom) (dostopno pod dobrimi praksami https://smart-villages.eu).

DRUGI PRIMERI V KATEGORIJI:

Digitalna podpora za upravne namene (PP ADRETS, Francija) (dostopno pod dobrimi praksami https://smart-villages.eu).

Območni marketing

Digitalni sejem “Expo Fontanabuona Tigullio” (PP Razvojna Agencija GAL Genovese, Italija)

KAI JE TO?

Zaradi izrednih razmer, povezanih s COVID-19, se je bilo treba spopasti s potrebo po izvedbi nekaterih dogodkov območne promocije z uporabo digitalnih rešitev. Tako so GAL Genovese skupaj z družbo digitalnih storitev »Isola che non c’è« ustvarili digitalno platformo za promocijo prireditev, na katerih so lahko obrtniki in kmetje predstavljali svoje dejavnosti in prodajali izdelke. Digitalna platforma Expo Fontanabuona Tigullio se je odprla za dva tedna, od 29. avgusta do 13. septembra 2020. Obrtniki in kmetje so postali »virtualni razstavljavci« spletnega sejma Expo. Vsak razstavljavec je imel na voljo virtualno trgovino, v kateri je lahko z opisom in z galerijo predstavil svoje podjetje, izdelke, obiskovalci pa so jih lahko rezervirali s preprosto spletno registracijo. Poleg razstavljavcev so bile vključene tudi pobude za območno trženje, ki jih je bilo mogoče rezervirati preko spleta.

KATERI SO DEJAVNIKI USPEHA?

Stalni dialogi z deležniki, pa tudi jasnost ciljev in spremljanje rezultatov. Zaradi svojega uspeha je bil ta model uporabljen na drugih bližnjih območjih zaledja Genove kot primer dobre prakse pri drugih lokalnih dogodkih. Uporabniki so se hitro spoznali z orodjem, v ciljni publiki pa je bilo moč opaziti povečanje števila uporabnikov v starostni skupini od 20 do 40 let, ki jih običajno manj zanima tradicionalni sejemski model.

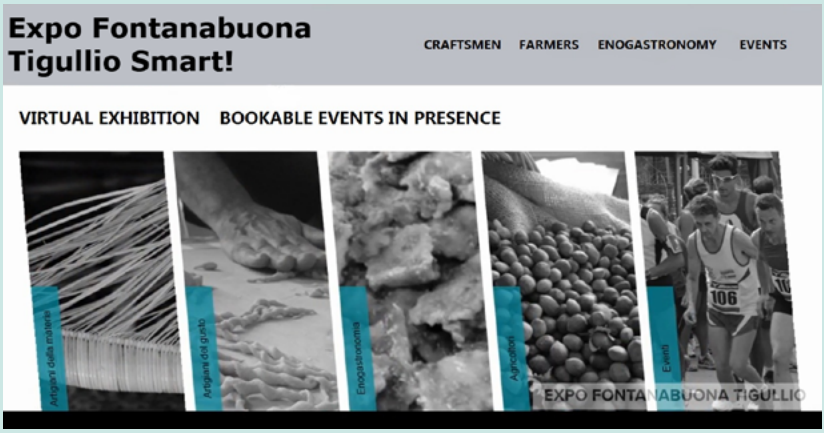

Slika 10 Digitalni sejem "Expo Fontanabuona Tigullio" na internetu (GAL Genovese)

KAKO TO NAREDITI?

1) Osredotočenost na potrebe in cilje vasi ter vključevanje deležnikov 2) Zasnova in konfiguracija digitalne platforme 3) Spremljanje virtualnih obiskov, vključno s časovnim razporedom, izbranimi stranmi in rezervacijami. 4) Analiza zadovoljstva uporabnikov in analiza zadovoljstva razstavljavcev.

KONTAKT IN DRUGE INFORMACIJE

https://smart-villages.eu/language/en/good_practice/regional-and-local-fairs-digitalization/

DRUGE MEDSEBOJNO POVEZANE DEJAVNOSTI V PAMETNI REGIJI GENOVESATO:

Brezplačen avtobus v parku (dostopen pod dobrimi praksami https://smart-villages.eu)

DRUGI PRIMERI V KATEGORIJI:

Sodelovalna platforma med podjetji (B2B) 4 držav v regiji Bodenskega jezera (PP BSM, Nemčija) (dostopna pod dobrimi praksami https://smart-villages.eu).

Digitalna preobrazba kratke verige preskrbe

Digitalna preobrazba kratke verige preskrbe s hrano z veriženjem podatkov (Univerza v Mariboru, Slovenija)

KAI JE TO?

Kratka veriga preskrbe s hrano, “Green Point“, uporablja tehnologijo veriženja podatkov, ki lokalnim kmetom pomaga pri proizvodnji hrane, jih poveže v zadrugo ter zbira in distribuira njihove izdelke. Poleg tega izbrana tehnologija veriženja podatkov omogoča sledljivost in preprečuje prevare. Namenska spletna aplikacija je trenutno v pilotni fazi, uporabljajo pa jo zainteresirane deležnike (npr. kmetje, prevozniki, logistični centri), ki dodajajo, shranjujejo in potrjujejo svojo dejavnost v dobavni verigi. Po prejemu izdelka lahko kupec prek kode QR enostavno dostopa do vseh ustreznih informacij o dobavni verigi.

KATERI SO DEJAVNIKI USPEHA?

Tehnična skupnost lahko upravlja in olajša digitalno preobrazbo ter izobražuje deležnike, kot so kmetje in prevozniki. Za uspešno izvajanje kratke verige preskrbe s hrano z uporabo tehnologije veriženja podatkov, ima ključno vlogo podpora tehnične skupnosti. Poleg tega morajo vključeni deležniki ustrezno prilagoditi svoje navade in dejavnosti ter se prilagoditi digitalnim orodjem.

KAKO TO IZVESTI?

Najprej so bili opredeljeni pomembni lokalne deležniki, kot so kmetje in prevozniki. Hkrati smo našli podporo strokovnjakov za IKT. Sledila je vzpostavitev novega procesa

dobavne verige s poudarkom na povezovanju resničnih življenjskih dejavnosti in digitalne poti. V nadaljevanju se je postopek dobavne verige povezal z obstoječimi ali na novo ustvarjenimi glavni podatkovnimi bazami orodji IKT in veriženja podatkov. Po določitvi tehničnega vidika so se zainteresirane strani izobrazile o uporabi orodij IKT, prototip pa so po potrebi preizkusili in prilagodili. Nazadnje je bila pozornost namenjena obveščanju in izobraževanju kupca.

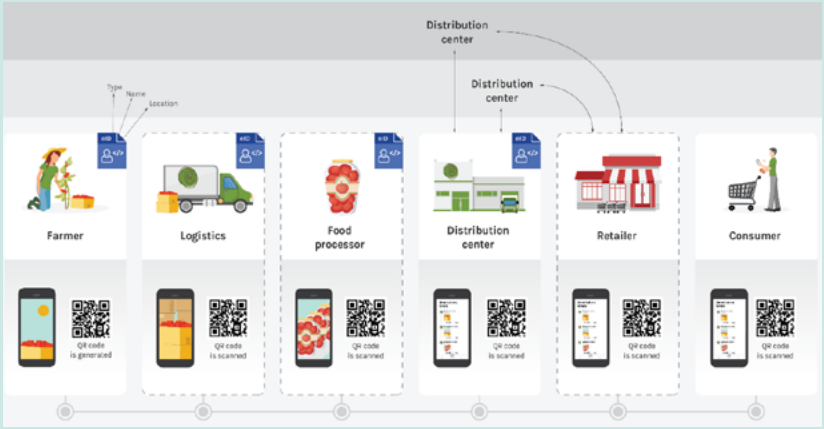

Slika 11 - Kratkooskrbna prehranska veriga z uporabo tehnologije veriženja podatkov

KONTAKT IN DRUGE INFORMACIJE

https://smart-villages.eu/language/en/good_practice/blockchain-based-digital-transformation-of-a-short-food-supply-chain/

DRUGE MEDSEBOJNO POVEZANE DEJAVNOSTI V PAMETNI VASI/ POMURJE REGIJI

KULTNATURA (povezovanje različnih regij v eno celostno ponudbo turističnih izdelkov, DIH AGRIFOOD (razvoj, prenos tehnologije in inovativna uporaba rešitev pametnega kmetovanja).

Priporočila politike

Priporočila, ki izhajajo iz tega projekta, pomembno prispevajo k izvajanju strategije EUSALP. Stekla se bodo v politični cikel makroregionalne strategije za alpsko regijo EUSALP.

Obravnava pametnega preoblikovanja gorskih, podeželskih in obrobnih vasi kot strateško prednostno nalogo

Na ravni EU je ta tema že močno poudarjena, med drugim tudi z akcijskim načrtom EU o pametnih vaseh, dejavnostmi mreže ENRD za pametne vasi in novo medskupino RUMRA & Pametne vasi v Evropskem parlamentu. Na makroregionalni ravni (EUSALP) veljajo pametne vasi za eno od petih strateških prednostnih področij politike za obdobje 2020–22. V letu 2021 je predvideno oblikovanje mreže pametnih vasi na alpskem območju.

Vključevanje pametnih vasi v obstoječe in prihodnje strategije in politike

Koncept pametnih vasi bi moral npr. biti vključen v II. steber SKP in kohezijsko politiko (vključno s čezmejnim sodelovanjem) dodeljen pa bi mu moral biti določen proračun. Programi za razvoj podeželja za obdobje 2021–2027, vključno s pristopom LEADER/CLLD, bi se morali izrazito osredotočati na digitalizacijo in odprte/družbene/tehnične inovacije. Kar zadeva kohezijsko politiko, morajo operativni programi na državni in regionalni ravni vključevati tudi posebne vrstice o pristopu pametnih vasi. Z vidika uredbe EU, dva od petih ciljev politike za obdobje 2021–2027, ponujata pomemben potencial za pametne vasi: Prednostni cilj 3 (Bolj povezana Evropa - mobilnost in regionalna povezljivost IKT) in Prednostni cilj 5 (Evropa bližje državljanom - trajnostni in celostni razvoj mestnih, podeželskih in obalnih območij z lokalnimi pobudami).

Dodeljevanje sredstev integrativnim pristopom, kot so Pametne Vasi

Na vseh ravneh bi bilo treba vzpostaviti posebne sheme financiranja, ki bi omogočile razvoj in izvajanje takšnih pristopov v praksi. Z namenskimi sredstvi in aktivnim spodbujanjem s strani usposobljenih koordinatorjem bi lokalnim akterjem pomagali pri izvajanju preobrazb. V okviru EUSALP je bil za razvoj medsektorske tematike izredno koristen sklad za pripravljalne ukrepe za alpsko regijo ARPAF, ki ga je dal na voljo Evropski parlament. Tovrstne sheme financiranja bi bilo treba nujno ohraniti, kar zahteva ukrepanje Evropskega parlamenta in Evropske komisije. Pobuda v tem smislu je ustanovitev sklada za inovacije EUSALP, ki bi lahko mobiliziral financiranje iz različnih virov, vključno z javnimi in zasebnimi skladi.

Omogočanje prostora za inovacije in eksperimentiranje

Dobri primeri so npr. „Zukunftsraum Tirol“ v Avstriji in strategija za notranja območja v Italiji. Številni inovacijski programi, kot je Horizon Europe, so tudi v veliko pomoč pri razvoju pristopa pametnih vasi. Vendar so zelo pogosto te inovacijske politike »teritorialno slepe«. Manjka jim teritorialna perspektiva. Poleg tega so programi, kot je Horizon Europe, zelo težko dostopni za »majhne lokalne igralce«. To bi bilo potrebno popraviti, da bi spodbujali pristope, kot so Pametne Vasi.

Spodbujanje mreženja in izmenjave izkušenj o pristopu pametnih vasi na podeželskih in gorskih področjih ter v urbanih območjih

V tem smislu je mreža ENRD za pametne vasi zelo koristna na ravni EU. V strategiji EUSALP je vzpostavitev mreže pametnih vasi, načrtovano za leto 2021.

Uporaba potenciala pristopa pametnih vasi za sporočanje inovacijskih potencialov in privlačnosti gorskih in podeželskih območij ter za povezovanje mestnih in podeželskih območij

S pametno preobrazbo, ki je v teku ali je celo že izvedena, se lahko gorska in podeželska območja postavijo v ospredje inovacij ter postanejo privlačna za obstoječe in nove prebivalce. Pristop pametnih vasi pomaga tudi okrepiti odpornost podeželskih vasi, kot je bilo poudarjeno med krizo COVID-19. Te dosežke je treba sporočiti na pameten način, vključno novim priseljencem in mladim družinam.

Razvijanje digitalne infrastrukture in veščin glede na potrebe in tehnološke možnosti

Nujno so potrebne politike, ki spodbujajo te infrastrukture.

Interreg
Alpine Space

EUROPEAN UNION

SMARTVillages

EUROPEAN REGIONAL DEVELOPMENT FUND

Ta projekt sofinancira Evropski sklad
za regionalni razvoj prek
programa Interreg Alpine Space

Če želite več informacij o rezultatih projekta in dobrih praksah,
si oglejte tukaj predstavljene rezultate projekta SmartVillages:
https://www.alpine-space.eu/projects/smartvillages/en/home

Za več informacij o dejavnostih EUSALP AG5, ki so v teku, obiščite:
https://www.alpine-region.eu/action-group-5

Drawings by Peter Niederer (SAB)